

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 360—
pol leta . . . „ 180—
četrt leta . . . „ 90—
za mesec . . . „ 30—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 480—
pol leta . . . „ 240—
četrt leta . . . „ 120—
za mesec . . . „ 40—

JUGOSLAVSKA

Za Ameriko:

celoletno . . . 8 dolar.
polletno . . . 4 dolarje
četrtletno . . . 2 dolarja

— naročniki naj pošiljajo
— po nakaznici

— anajo po
— storu in sier

— 55 mm
— za enkrat z K

ra! doposl.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu
šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 1.60 K.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži na odgo-
vor dopisnica ali znakica. — Dopisi naj se frankirajo —
Rokopisi se ne vračajo.

Iz ustavnega odbora. Clena 62 in 63 sprejeta. Seja ožjega odbora.

Beograd, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
Na današnji seji ustavnega odbora sta bila sprejeta člena 62 in 63, ki govorita o ob-
lastih. Glasovanje o členih 64 in 65 se je
odgodilo. Seja je trajala od 9 in pol do 13.
Po tej seji je imel ožji notranji odbor sejo,
katere so se udeležili delegati demokratov,

radikalcev, muslimanov in samostojnih kme-
tov. Razpravljali so o členih, glede katerih
je naj došlo do sporazuma v ustavnem od-
boru. Ker se tudi na tej ni mogel doseči
sporazum, so se seje tega ožjega odbora
odgodile do 31. t. m.

Borba za Šlezijo.

Berlin, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
»Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz
Katovice. Oborožen poljski oddelki v vo-
jaški opremi so včeraj popoldne prekorčili
mejo ter zasedli več obmejnih krajev. V
vseh krajih, ki so v rokah Poljakov, so
proglasili Poljsko republiko. V Katovicah
vlada veliko razburjenje.

Berlin, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
La Pariza javljajo: Kakor poroča »Intran-
sigeant«, je v Parizu dospela brzoljavka ge-
nerala Leronda, ki veli, da bo pregledova-
nje izkida plebiscita v Gorenji Šleziji tra-
jalo več tednov in da bo šele potem med-
zavezniška komisija mogla staviti predloge
za določitev meje med Nemčijo in Poljsko.

Katovice, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
Kakor doznava Vaš poročevalec, kaže do-
lovanje tukajšnjih antantnih zastopnikov
na to, da obstoji načrt za razdelitev Go-
renje Šlezije med Poljsko in Nemško.

Varšava, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
Komite za priključitev Gorenje Šlezije k
Poljski je dal na čast francoskim poslan-
cem, ki se nahajajo tukaj, dne, na katerem
so poslanci izjavili, da so se preverili, da
je Gorenja Šlezija veliki arzenal Nemčije,
da pa bo ostala poljska. Kdor bi se temu
protivil, bi našel na odpor Poljske. —
Izgleda, da nameravajo Francozi prisiljeni
precejšen del Gorenje Šlezije Poljski.

Komunistični atentati v Nemčiji.

LDU Hamburg, 23. marca. Danes
opoldne so zasedli komunistični de-
lavci ladjedelnic Blom in Voss ravnateljsko
poslopje in izobesili rdeče zastavo. Odstavili so delavske svete
in izvolili izvrševalni odsek, ki bo
vodil ladjedelnice. V drugih ladjede-
lnicah je bilo danes popoldne mirno.
Okrog poldneva pa so zapustili
delavci vseh ladjedelnic svoje delav-
nice, da se zbero k skupnemu po-
svetovanju.

LDU Dresden, 23. marca. Danes
popoldne je eksplodirala v poslopju
deželnega sodišča bomba, ki je bila
nastavljena pod posvetovalnico. Pri
tem so bile ranjene 3 osebe. Škoda
na premoženju je znatna. Zločinci so
pobegnili.

LDU Freiburg, a. S., 23. marca.
Danes popoldne je bil izvršen v po-
slopju deželnega sodišča atentat z
bombo. Eksplozija je povzročila pre-
cej škodo. Ranjena je bila 1 oseba.

SPOR MED DEMOKRATI IN RADIKALCI.

Beograd, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
Na seji radikalnega kluba se je prečitelo
pismo G. Davidoviča na ministrskega pre-
dsednika Pašića. O pismu se je razvila zelo
živalna debata. G. Pašiću so se dale pro-
ste roke, da reši to stvar. Tudi demokrati-
ski klub je imel sejo, na kateri je bil G.
Šečerov, ki je obelodanil pismo G. Davido-
viča, od več strani napaden.

LDU Beograd, 23. marca. Veste neka-
terih listov o demisiji Ljube Davidoviča kot
predsednika demokratskega kluba ne od-
govarja istini.

NOVA UVOZNA CARINSKA TA- RIFA.

Beograd, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Izdelana je nova uvozna car-
inska tarifa, o kateri bo še ta teden
razpravljali ministrski svet. Po teh
novih tarifah se prometni davek
sploh ukine, zato se pa poviša agio,
tako da ostanejo dohodki države isti,
kakor dosedaj. Važno je tudi, da se
ukine carina na novinarski papir.

NOVA POŠTNA TARIFA ZA MEDNA- RODNI PROMET.

LDU Beograd, 23. marca. Minister za
pošto in brzoljav je podpisal novo pošto-
tarifo za mednarodni promet. Po tej tarifi,
ki stopi v veljavo s 1. aprilom, se bo pla-
čevalo za pisma v teži 20 gramov 1 dinar,
za vsakehi nadaljnjih 20 gramov pa pol di-
narja. Za dopisnice bo znašala poštnina pol
dinarja, za dopisnico z odgovorom pa en
dinar. Od tiskovin se bo plačevalo na vsa-
kih 20 gramov po 20 par. Poštnina za po-
slovne papirje bo znašala za vsakehi 50
gramov po 20 par, ravno toliko tudi za
blagovne vzorce. Za priporočene pošiljat-
ve se doplača 1 dinar.

PRORAČUN MINISTRSTVA PRAVDE.

LDU Beograd, 23. marca. Včeraj
se je v finančnem ministrstvu zaklju-
čila razprava o proračunu minist-
rstva pravde. — Vse posamezne
postavke so se razpravljale podrobo-
no, ter so bili vsi izdatki znatno
zmanjšani. Danes popoldne se je pri-
čela razprava o proračunu minist-
rstva za narodno zdravje.

ZAKOPANI PLEN.

Beograd, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Ravnatelj vojnega plena Ja-
gić, ki je bil v svrhu inšpekcije v no-
tranosti Srbije, se je vrnil v Beo-
grad. Na svojem potovanju je našel
mnogo skritega plena v približni
vrednosti 30 milijonov kron. Ta plen
ima posebno vrednost za našo doma-
čo industrijo.

POVEČANJE PREMOGOVNE POTREBE NAŠIH ŽELEZNIC.

LDU Beograd, 23. marca. Z ozirom na
znatno povečanje prometa, ki bo nastalo z
uvvedbo novih vlakov od 1. junija dalje na
podlagi sklepov mednarodne konference v
Bernu predvideva ministrstvo za promet,
da bo rabilo za potrebe vseh železniških
ravnateljstev in za brodarški slednikat v
nadalje 5400 ton premoga dnevno namesto
4150 ton, kolikor se ga je dosedaj porabi-
lo. Da bi se zagotovila potrebna množina
premoga, je ministrstvo za promet že do-
ločilo premogovnike, ki bodo morali posa-
meznim železniškim ravnateljstvom doba-
viti premog. Celokupna rezerva za ravnateljs-
tva ima znašati 150.000 ton. Tretjina
te količine se bo nabavila v obliki navar-
nega premoga, dve tretjini pa v briketih.

RUSIJA IN ANGLIJA. Revizija boljševiške taktike.

LDU London, 23. marca. (Spod-
nja zbornica.) Državni kancelar
Chamberlain je izjavil v spodnji
zbornici, da se je vojaški in mornari-
ški proračun znižal na minimum. Še
bolj znižati ga bo mogoče tedaj, ko
polažaj na svetu ne bo več tako ne-
gotov. Kar se tiče grajenja novih la-
dij, Anglija ne namerava tekmovali
z Zedinjenimi državami.

Na vprašanje, zakaj je angleška
vlada sklenila trgovinsko konvencijo
z Rusijo, kar je pri drugih narodih
izzvalo vznemirjenje, je odgovoril
Lloyd George, da gre za čisto trgo-
vinski dogovor, ki priznava sovjetsko
vlado samo za faktično vlado
Rusije. Ta dogovor še ni nobena mi-
rovna pogodba. Ministrski predsed-
nik je rekel nato, da bo ta pogodba
varovala vse angleške interese v
Rusiji. Rusija se je že pričela zave-
dati, da je komunistični sistem neiz-
vedljiv. Gotovo je, če bi Ljennin ne-
kaj svojih govorov iz zadnje dobe
imel pred angleškimi strokovnimi
organizacijami, bi ne bil mogel go-
voriti do konca. Prišel se je zave-
dati, da potrebuje trgovine, ker vi-
di, da proti Rusiji lakota in razpad
železnice. Ruski boljševiki so zelo
zmožni ljudje. Dokaz temu je, da ne
uvajajo svojih doktrin. Lloyd
George je pozval angleško delav-
stvo, naj jih v tem pogledu posnema.

NEMCIJA NE PLAČA.

LDU Pariz, 23. marca. Odgovor
nemške vlade na zahtevo reparacijske
komisije, naj Nemčija plača 20
milijard mark v zlatu pred 1. majem,
je pravkar dospel. Nemška vlada
zahtevo odklanja. Pri tem zavrača
cenitev že izvršenih plačil po komi-
siji in ugotavlja, da vztraja pri svojih
cenitvi. Zahteva, da se sestavi komi-
sija strokovnjakov, ki bo odloče-
vala o stališčih obeh strank, izjav-
lja pa že sedaj, da nikakor ne more
plačati.

LDU Dunaj, 23. marca. »Neue
Freie Presse« javlja iz Berlina, da je
nemška vlada sklenila, odkloniti pla-
čilo ene milijarde zlatih mark, ki ga
zahteva reparacijska komisija.

TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN ČESKOSLOVAŠKO.

LDU Rim, 23. marca. Kakor po-
roča »Messaggero«, bo dogovor
med Italijo in Čekoslovaško danes
podpisan. Dogovor obstoja iz več
poglavij, med temi o trgovini in pa-
pologbi, o koncesiji glede uvoza in
izvoza živil, o pripustitvi in olajšavi
čekoslovaškega prometa v tržaški
luki i. t. d. Obe državi sta druga na-
pran drugi jako naklonjeni.

ZOPET SESTANEK ZAVEZNIŠKIH MINISTRSKIH PREDSEDNIKOV.

Pariz, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) »Chicago Tribune« javlja, da
pride najbrže do sestanka zavezni-
ških ministrskih predsednikov, na
katerem bodo že razpravljali o izidu
plebiscita v Gornji Šleziji. Izgleda,
da se bodo doletile nove kazenske
odredbe, ako Nemčija ne bi hotela
plačati odškodnine.

RAZPRAVE PROTI VOJNIM KRIVCEM.

Berlin, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Pred državnim sodiščem v
Leipzigu se prične prve dni maja
razprave proti vojnim krivcem, ka-
tere antantne države dolže kršitve
vojnih zakonov. Najprvo pridejo na
vrsto slučaj, ki so jih označili An-
gleži. Preiskava o teh slučajih je že
zaključena.

Dr. VOŠNJAK IN PUCELJ PRI PAŠIČU.

LDU Beograd, 23. marca. Pred sejo
ministrskega sveta sta posetila ministrskega
predsednika Nikolo Pašića poslance slo-
venske samostojne kmetijske stranke Pu-
celj in dr. Vošnjak.

Po secesiji Narodnega kluba.

Ustavotvorni odbor je pridno vršil
poverjeno mu nalogo. Ustavni načrt bo v
kratkem gotov v vseh členih, nakar bo
težišče ustavotvornega dela prešlo zopet
na plenum konstituante, ki bo, sodeč po
današnji politični konstelaciji, v kratkem
dovršila svojo nalogo. Tako lahko že da-
nes rečemo, da je bodoča ustava kralje-
vine SHS v glavnih osnutkih že konkretno
pred nami.

Zapisali smo že enkrat, da bo težišče
ustavnega problema, v kolikor gre namreč
za borbo med centralisti in federalisti, de-
centralisti in avtonomisti, unitaristi in se-
paratisti, razrešeno v členu, ki govori o
pokrajinski razdelitvi države. Tako se je
zares zgodilo; pri obravnavanju tega čle-
na ustavnega načrta sta se še enkrat v
besedni bitki udarili nasprotni stranki. O
rezultatih vzpričo znanega razmerja sil ni
bilo dvomiti; pred veliko sovražno pre-
močjo se je Narodni klub umaknil v druge
pozicije, zapustil je kratkomaolo boljšice. V
časopisju SLS čitamo, da mu bodo morda
sledili poslanci ljudske stranke.

Narodni klub je naglašal ves čas
ustavne debate, da se vzpričo razpoloženja
pri parlamentarni večini nahaja v ustavo-
tvornem odboru le kot opazovalec; stalen
rečen govornik zedinjarjev je bila reser-
vatio, da Narodni klub sklepov ustavnega
odborna ne priznava. Logično sledi iz tega,
da tudi sklepov konstituante ne bo priznal,
kar je dejansko isto kot Radicevo stališče.

Kaj bo dejal k temu naznanju, k tem
korakom nadaljnji razvoj dogodkov, tega

si po našem mnenju ni težko predstavljati.
Kakor hitro akceptiramo skupno konsti-
tuanto za Jugoslavijo, priznavamo tudi ob-
veznost njenih sklepov. Zborovanje in gla-
sovanje po plemenskih skupinah bi bil
absurdum po proklamaciji narodnega edin-
stva, na katerega smo pristali vsi, in po
delstvu, da se volitve niso vršile po ple-
menih. Kakor hitro pa uvidimo logičnost in
nulnost majoritetnega principa v konstitu-
anti, sprejmemo hkrati tudi vse konseken-
ce iz tega dejstva. Zedinjarijem stoji sl-
ceer na prosto, apelirali na večinske stran-
ke, da uvidijo edino zvečičavnost federali-
stičnega stališča ene ali druge hrvatske
stranke — toda ako večina tega ne uvidi,
so zedinjariji prisiljeni, boriti se proti
večini na edinem boljšicu, ki je mogoče to
je v konstituantu. Vse drugo je politična
sentimentalnost.

Zdi se nam, da bo nadaljni politični
razvoj šel preko zedinjarskega upanja.
Uvidimo, da jim njihova secesija morda
reši maksiak mandat, saj sedaj so silni
patetični koraki še vedno popularni pri
množicah, toda naj se zaveda Narodni klub,
da so bo z naraščajočo državno, gmotno,
socialno in duševno konsolidacijo slabši
teren negativnim strankam. In tedaj bodo
uvideli bodisi Radicevci kot zedinjariji,
da bi bila edina realna taktika stopiti na
dani forum, to je v konstituantu, iskati ko-
alicije s sorodnimi elementi in na ta način
poskusiti vsaj modifikacijo večinskega
ustavnega načrta.

PRVI DELEŽ NEMŠKE ODSKODNINE DOBE NAŠI INVALIDI.

Beograd, 23. marca. (Izvirno poročilo.)
Po točnih vesteh je doznal ministrski pre-
sednik Pašić, da se prvi delež vojne od-
škodnine, ki jo mora plačati Nemčija, do-
loži za naše invalide.

AVSTRIJSKI MINISTRI V ŠVICI.

LDU Bern, 23. marca. Avstrijski
zvezni kancelar dr. Mayr je včeraj
v spremstvu zveznih ministrov dr.
Grünbergerja in dr. Grimma obiskal
zveznega kancelarja Schulthessa in
podpredsednika Haasa. Zvezni svet
je avstrijskim gostom na čast prire-
dil dnevno, katerega go so z avstrijske
strani udeležili zvezni kancelar dr.
Mayr, ministra dr. Grünberger in
Grimm in avstrijski opravniki v Ber-
nu, s strani Švice pa oni člani zvez-
nega sveta, ki se nahajajo v Bernu
in vodja zunanjega oddelka. Pod-
predsednik Schulthesse se je za obisk
zahvalil in izrazil prijazno sočutje
Švice za nesrečo Avstrije. V odgo-
voru na to je spominjal zvezni kan-
celar dr. Mayr na človekoljubno
vlogo, ki jo je Švica od početka sve-
tovne vojne igrala, in se je zahvalil
posebno za ona dobra dela ljubezni
do bližnjega, ki jih je Švica za vojne
izvršila za Avstrijo.

SPREMEMBE MED AMERIŠKIMI DRŽAVNIKI.

LDU Pariz, 23. marca. Listi ob-
javljajo brzoljavko iz New Yorka, ki
poroča, da je državni tajnik Hughes
odstopil, da bi zasedel mesto sodnika
v najvišjem sodišču Zedinjenih dr-
žav. Notranji minister Fall bo pogod-
beno prevzel mesto državnega tajni-
ka. Več odličnih članov republikan-
ske stranke zahteva, naj bi Hoover
odložil svoje mesto kot trgovinski
minister in postal poslanik v Nem-
čiji, da bi se vzpostavili mirovni od-
nošaji med Zedinjenimi državami in
Nemčijo.

ČEŠKA NARODNA CEKEV OSTA- NE AVTONOMNA.

Praga, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Vodje češkošlovaške cerkve
izjavljajo, da vest, da se češkošlova-
ška cerkev pridruži srbski pravoslavni
cerkvi, ne odgovarja resnici.
Vest se je razširjala vsled tega, da
je 14 oseb pristopilo k pravoslavni
cerkvi. Češkošlovaška narodna cer-
kev bo obstojala popolnoma avto-
nomno dalje.

SINFajNOVCI NAPADLI ANGLE- ŠKI POLK.

London, 23. marca. (Izvirno po-
ročilo.) Severno - vzhodno od Corka
je 500 sinfajnovcev napadlo angleški
polk, ki je vežbal. V boju s sinfaj-
novci so imeli Angleži 16 mrtvih in
24 ranjenih. Sinfajnovci so imeli 13
mrtvih in 7 težko ranjenih.

IZREDNO ZASEDANJE AMERI- ŠKEGA KONGRESA.

LDU Washington, 22. marca
Predsednik Harding je sklical kon-
gres k izrednemu zasedanju za 11.
april.

FRANCOSKI KAPITAL PRI IZKORIŠČA- NJU GALIŠKE NAFTE.

Varšava, 22. marca. (Izvirno poročilo.)
Finančni minister Steczkowski odpotuje
prihodnje dni v Pariz, kjer se bo s fran-
cosko vlado pogajal zaradi udeležbe fran-
coskega kapitala pri izkoriščanju galiske
nafte.

BORZNA IN TRŽNA POROČILA.

23. marca.

Valute in devize.

Beograd: Devize: Pariz 245—245.70,
London 136.50—137, Newyork 35.50—35.70,
Dunaj 5.40—5.45, Praga 47.50—47.60, Rim
136—136.50, Solun 265—270, Ženeva
0—620, Berlin 57.50—57.85. Valute: 20 di-
narjev v zlatu 22.50—22.80, funti 136.30—
136.70, dolarji 34.25—34.40, lire 136—138,
levi 42.50—43, leli 49.30—49.40, marke
57.25—57.75, drahme 265—272, češkošlova-
ške krome 45.50—46, avstr. krome 5.50 do
5.70, napoleonador 116—117.

Dunaj: dolarji 703—707, marke 1119
1125, funti 2762.50—2782.50, fr. franki 49.40
do 49.80, lire 2745—2765, din. 1890—1910,
poljske marke 102.75—104.75, švicarski
franki 12.025—12.075, češke krome 927.75 do
932.75, madž. krome 258—260.

Praga: marke 121.75, švic. franki
1308.50, lire 290, franc. franki 527.50, funti
298, dolarji 75, dinarji 200.50, avstrijske
krome 10.75.

Curli: Berlin 9.40, Newyork 588.50,
London 23.02, Pariz 40.95, Milan 23, Bu-
dimpešta 2.10, Zagreb 4.10, Varšava 0.99,
Dunaj 1.65, avstrij. krome 1.10.

Effekt.

Zagreb: Banka za Primorje 920 do
950, Jadranska 1900—2050, Jugoslovanska
550—565, Ljubljanska kredita 910—950,
Riječka pučka 420—424. Pražedionica
11.200—11.250.

MILAN MARJANOVIĆ:

Edinstvo in avtonomija.

Za nas ni narod radi države, niti nam je država cilj in vrhunec nacionalizma. Ni sam nacionalizem nam ni cilj, niti edina osnova.

Nacionalna ideja je samo ena izmed mnogih organizatornih sil človeške družbe. Nacionalne države so zgolj etapna, kulturotvorna in državotvorna organizacija v napredku človeštva, narodi pa so organi velikega organizma, ki se zove človečanstvo.

Naša narodna država je potreben tehnični pripomoček in potreba našega naroda v njegovem sedanjem narodnem razvoju, in ker koraka ta razvoj v pravcu velike integracije, mora biti država tako organizirana, da tej tendenci služi, a ne da jo zavira. Hočemo izvedbo, učvrščenje in zgradbo narodnega edinstva, da na ta način stvorimo veliki organizem, sposoben za izvedbo velike civilizacije in kulture.

Zato mora biti naša država edinstvena: ona je izšla iz te tendence, ona je nastala v boju proti dinergentnim tendencam, ona je in mora biti pomočnik in vzgojitelj edinstva, pomočnik, a ne priganjač, vzgojitelj edinstva, a ne vzdrževatelj iluzij, kako morejo posamezni deli, če jih je volja, narazen od drugih. Zategadelj smo proti konglomeratni Eshaesiji in za enodušno Jugoslavijo, zato smo nacionalno Jugoslavlani, ne pa Hrvati, Srbi in Slovenci.

Z drugimi besedami, naše države niso stvorili tradicionalizmi in je ne tvorijo, pa je ne smejo ni razdeliti, ni razčleniti poedina plemena in pokrajine s svojo individualno voljo, temveč ona je postulat, produkt in izraz vsenarodne celote, vsenarodnega napora, vsenarodnega edinstva. Njo kot celoto ves narod ustvarja, urejuje in samo ves narod more odločati o njeni integriteti. Noben del, nobeno pleme nima pravice da se odcepija.

Napačno in slabo je povedano, da morajo biti vsa plemena in vsi deli ravnopravni. Ne more namreč biti ravnopravnosti, kjer je edinstvo, ker je ni treba, če je edinstvo. Edinstvo rešuje vprašanje ravnopravnosti in zato moramo iskati in izvajati edinstvo, ne pa ravnopravnost, ki vzdržuje razcepljenost. Zato bomo plemensko in lokalno ekskluzivnost odločno pobijali z edinstvom. Edinstvo nad vse!

Toda edinstvo mora biti notranje, stvarno in duševno, ne pa zunanje, formalno in uniformirano.

Tako razumljena in tako od cellega naroda stvorena državna celota, reprezentirana v eni vladavini, more in mora skrbeti za svobodno notranjega razvoja, ki je vedno diferenciacija, da ga ne uklepa in duši, nego podpira, in zdog tega mora na znotraj v taki državi obstojati zelo širok avtonomizem, in sicer ne samo administrativni, temveč tudi legislativni in kontrolni, seveda v okviru norm in direktiv, katere ali narod v svojem zakonodajnem zastopstvu ustvarja za celoto. Torej niti centralizacija, niti federacija, temveč edinstvena država z velikimi avtonomijami.

Govor dr. Rybara na zboru zaupnikov NSS.

(Dalje.)

Naši bratje iz slobodne kraljevine Srbije so sicer že prej imeli priložnost baviti se z zunanjo politiko in marsikateri njihovi vladarji in državniiki so tudi pokazali v tem oziru izvenredno spretnost. Pomisliti treba, da ni zadostovalo le junaštvo, v katerem so se Srbi ob vsaki priložnosti odlikovali, temveč da je bilo treba tudi posebne diplomatske prebrisnosti, da se je mogla mala Srbija, zagvozdjena med taki dve veliki cesarstvi, kakor sta bili a. o. monarhija in Turčija, ne samo ohraniti, ampak tudi povečati in vedno bolj osamosvojiti. Ob vsem občudovanju pa vendar ne smemo prezreti, da je bil v srbski zunanji politiki en moment, ki je srbskim diplomatom olajševal njihovo nalogo. To je bilo pokroviteljstvo velike Rusije. Pod Milanom je nekaj časa igrala ulogo pokroviteljice a. o. monarhija. V enem in drugem slučaju pa je mogla srbska diplomacija računati na izdatno zaslonbo, ki ji je dajala čut precejšnje varnosti. Na jasn način se je to pokazalo ob priložnosti avstrijskega ultimata. S polomom carske Rusije je sicer ta zaslonba odpadla; no srbski državniiki, vajeni vedno stati pod roko zaščitnice ene velevalsti, so upali, da pre-

vzame to vlogo francoska republika. Kakor so bivši a. o. Jugoslavlani verovali v Wilsona, tako so Srbi računali na svoje »velike zaveznike«. Zato pogrešamo tudi pri njih pravo razumevanje za resnost onega velevalnega momenta. To se je pokazalo že pri sestavi same delegacije.

Dočim so bile druge države zastopane po svojih vodilnih državniških, ministrskih predsednikih in ministrih za zunanje stvari, ki so na tak način združevali v svojih rokah vso državno moč in mogli spraviti zunanjo in notranjo politiko v potrebni sklad, je stal na čelu naše delegacije mož sicer velikega ugleda, ki je bil pa neposredno pred tem odstavljen od ministrskega predsedništva, a minister za zunanje stvari je imel le ime brez vsakega najmanjšega vpliva na poslovanje svojega ministrstva. Sploh je značilno za naše razmere in za podcenjevanje važnosti zunanje politike, da naša nova država pravzaprav ni še imela ministra za zunanje stvari, kajti dr. Trumbić je bil de facto le delegat na mirovni konferenci in se ni nikdar bavil z drugimi vprašanji svojega resorsta; sedanjí minister za zunanje stvari pa je ministrski predsednik, ki kot tak nima časa, da bi se resneje bavil z zunanjo politiko.

Ves čas je bilo to ministrstvo prepuščeno drugim resortnim ministrom, ki so se omejevali na podpisovanje pripravljenih spisov, in pomočnikom, ki niso mogli in niso smeli iniciativno nastopati. Vsled tega tudi v našem jugoslovanskem parlamentu, razven razprav o ratifikaciji mirovni pogodbe, nismo imeli pravzaprav nobene debate o zunanji politiki. Zlasti pa nam ni noben minister za zunanje stvari podal ekspozice o našem položaju in še manj o smernicah, ki naj bodo merodajne za našo zunanjo politiko, kajti neprestano nazlaščevanje, da dolgujemo mnogo invaležnosti vsem velikim zaveznikom, torej tudi Italiji, lahko tvori vsebino kake laskajoče napitnice ob pečem šampanjcu, ne more pa služiti kot resen in dostaten program za našo orijentacijo v zunanjih vprašanjih. In vendar bi bila taka orijentacija iz razlogov zunanje in notranje politike neobhodno potrebna. Ogledajmo si le svoj mednarodni položaj.

Obdani smo od sedem držav, med katerimi nam samo ena ni bila sovražna, namreč Grška, ki je bila naša formalna zaveznica in kolikor toliko prijateljica, dokler je državno krmilo držal v svojih rokah Venizelos. Z njegovim zrušenjem in vrnitvijo izgnanega kralja Konstantina, svaka nem cesarja, je vrednost tega zavezništva postala precej dvomljiva: saj so Srbi v svetovni vojni že enkrat morali izkusiti, da je »Graeca fides, nulla fides« (grška zvestoba ni nikak zvestoba). Zelo verjetno je, da bi mi v slučaju konflikta med Grško in Bolgarsko, proti kateri je zveza v prvi vrsti naperjena, morali pač priskočiti Grkom na pomoč; da bi pa Orki zopet ostali pasivni, ako bi se mi zapletli v kak spor. Najbolj tragično pri tem bi pa bilo to, da bi mi morali proti slovanskim bratom na vzhodu pomagati Grkom, da še naprej obdržijo pod svojim gospodstvom več stotisoč Slovanov v južni Makedoniji in Trakiji, kakor tudi Solun, ki ima za našo državo največjo važnost kot naš edini izhod na egejsko morje, dočim Grški nikakor ni potreben. Pri taki zvezi je skoraj vsa korist le na strani Grške. Trebo bo torej naše odnošaje do drugih sosednih držav, zlasti pa do Bolgarske, urediti tako, da nam te zveze ne bo treba.

To nas vodi do naših odnošajev napram drugim našim sosedom, napram Bolgarom. Ti odnošaji žalibog niso dobri in to po izključni krivdi Bolgarov. Odkar so nad vzhodnimi balkanskimi Jugoslavlani zagospodovali finski Bolgari in se z njimi pomčali, podavši jim svoje ime, a sprejemši njihov jezik, je balkanska zgodovina napolnjena od neprestanih vojen med Srbi in Bolgari, od vojne, ki so se zlasti od strani Bolgarov vodile z največjim fanatizmom in krutostjo.

(Dalje prth.)

Krona - lira - frank - dolar.

Že od novega leta sem so notirali z malimi spremembami: lira okoli 5.30, frank čez 10.50 in dolar med 145 in 150 kron, pri čemer je krona dosledno delila usodo lire v razmerju ki franku in dolarju, t. j. kadar je kurz lire padal proti franku in dolarju, je

padal tudi kurz krone proti omenjenim valutam v istem razmerju in narobe. Kurz lire proti franku se je zadnja dva meseca vrtil okoli 50. Zadnje dni se je pa lira nenadoma dvignila ter je dosegla včeraj že čez 5.70 K, dočim je frank pal pod 10 K in dolar na okoli 140 K.

Kje je iskati vzrok, da se naša krona proti liri ne more popraviti, da se je pa kurz lire proti franku in dolarju dvignil in z njim paralelno tudi kurz naše krone? Kar se tiče navezanosti naše krone na liro, izvira ista iz dejstva, da gre največji odstotek našega izvoza še vedno v Italijo ter da prihaja k nam istotako največji del uvoza iz Italije ter da je naša trgovinska bilanca z Italijo dosledno pasivna. V zadnjem letu je namreč znašala vrednost izvoza Italije v našo državo okoli 120 milijonov lir, a naš izvoz v Italijo komaj 30 milijonov lir; toraj štirikrat manj, nego uvoz iz Italije. Aktivna je bila naša trgovinska bilanca le proti Avstriji, kar se izraža tudi v nizkem kurzu avstrijske krone proti naši, kar pa nikakor ne more vplivati na zboljšanje naše valute na svetovnem denarnem trgu, oziroma na absolutno nizko stanje avstrijske valute na istem svetovnem trgu.

Kje je pa iskati vzrok nenavadnemu dviganju lire proti franku in dolarju? Odgovor na to vprašanje nam daje curiška borza, ki je kolikortoliko merodajna za kurze valut in deviz in ki igra na svetovnem denarnem trgu nekako vlogo kurznega barometra. Dočim je namreč že par mesecev notiral frank na curiški borzi okoli 43, a italijanska lira približno polovico, toraj niti 22, je zadnje dni na omenjeni borzi pal kurz franka na 40, a kurz lire poskočil na 23.55. Iz tega dejstva se da sklepati, da izvoz Italije v Švico napreduje, a da nasprotno izvoz Francije v Švico nazaduje. In v istini, dočim Francija nima kaj izvažati v Švico, izvažata Italija tja svoje tkanine, testenine, sočivje, pomaranče in sadje sploh. Vrh tega za Italija spretno podževati vrednost lire v Švici z vsemi tehničnimi borznimi sredstvi in manipulacijami, pri čemur ji služi tudi ugodnost, da je soseda Švice ter da jo vežejo z isto izvrstna prometna sredstva.

Iz navedenega sledi za našo državo, kar se tiče zboljšanja kurza naše krone, dvojen poduk. Najprej da moramo delati na to, da zboljšamo našo trgovinsko bilanco z Italijo, in to na ta način, da kolikor mogoče omejimo uvoz italijanskega blaga v našo državo, če že ne moremo primerno zvišati našega izvoza v Italijo. To mora biti glavna naloga naše bodoče trgovinske pogodbe z Italijo. Če ne bomo znali odvrniti naklepov Italije, da odpre široka vrata svojem manj vrednemu blagu v našo državo, se lahko zgodi, da bo naša trgovinska pogodba z Italijo še bolj potisnila kurz naše krone proti drugim tujim valutam. Drugi poduk, ki sledi za našo državo iz gori navedenega, je pa, da mora, kakor Italija, delati na to, da odpre pot našemu izvozu v Švico, namesto v bankrotno Avstrijo, s čemur se zboljša kurz naše krone proti švicarskemu franku in dosledno proti vsem tujim valutam; kajti curiška borza je, kakor smo že omenili, kurzni barometer na svetovnem denarnem trgu.

Kar se tiče padanja kurza dolarja, je isto samo ob sebi umevno. Neprimerno visok kurz dolarja otežuje namreč izvoz ameriškega blaga v Evropo sploh, kar ima za naravno posledico padanje istega, ker ni povpraševanja po dolarjih.

—★—

Ljeningov govor.

Moskovski list »Pravda« priobčuje vsebino Ljeningovega govora od 16. t. m. na zaključni seji komunističnega kongresa. Ljening je med drugim dejal:

»Ne da bi zapirali oči pred nevarnostjo in se udajali optimizmu, imamo pravico, graditi na potrebnost avantgarde proletarijata in upati na preokračanje vseh zaprek, ki se nam postavijo na pot. Videli smo, da ni druge poti, da zvarimo milijone malih kmetov v gospodarske in politične sile. Kongres je rešil vprašanje odnošajev med delavci in kmetiskim prebivalstvom. Ko so naši sovražniki izgubili upanje na intervencijo, računajo na uporo. Njih neuspehi so pokazali, kako zelo smo obkoljeni od sovražnikov, toda tudi, kako malo moči imajo naši nasprotniki. Komunistična stranka in sovjetska vlada sta izšli iz te preskušnje složnejši in krepkejši.«

Razna poročila.

Ministrski svet je potrdil novočleno občinsko upravo v Beogradu.

Demokrati in sporazum z muslimani. V ponedeljek popoldne je imel demokratiški klub sejo, na kateri se je razpravljalo o sporazumu z muslimani. Sporazum je bil odobren z večino glasov. Kar se tiče odškodnine, se je ugovarilo, da velja samo za Bosno in Hercegovino. Odškodnina se bo dajala v obliki socialne pomoči. Klub je sprejel več sklepov, v katerih se zahteva, naj se določi, kdo izmed muslimanov v Bosni in Hercegovini ima pravico na odškodnino in da se izdajo z ozirom na to državne obveznice. Kot pomoč bi se imele izplačati 30 milijonov dinarjev. Nadalje se zahteva ureditev invalidskega vprašanja in izvedba agrarne reforme v Vojvodini in Srbiji. Za invalide bi bilo treba organizirati kredite. Poljedelcem naj se pomaga pri nabavi cenejšega orodja in racli-

onalnem obdelovanju zemlje. Rekvizicije, izvršene od naših oblasti, naj se izplačajo.

Vprašanje zamenjave perperov je odloženo, ker bo v nekaj dneh o njem prevratal finančni odsek, nakar se bo o tem razpravljalo tudi v ministrskem svetu.

Poljski umetniki v Jugoslaviji. Iz Zagreba poročajo, da pridejo koncem aprila ali pričetkom maja v Zagreb poljski umetniki, ki bodo priredili nekaj koncertov in seznanili naše občinstvo s poljsko umetnostjo. Med drugimi pridejo skladatelj Ludimír Rožicki, virtuozinja za violino Jelena Dubiszka, primadoma varšavske opere M. Boliska-Levička in pianist profesor Meizer. Udruga jugoslovanskih muzikov jim bo pripravilo svečan sprejem. Poljski umetniki bodo posetili tudi druga večja mesta v naši državi. Ta poset pomeni zblizanje poljskega in jugoslovanskega naroda.

Gospodarstvo.**STANJE NARODNE BANKE SHS dne 8. t. m. izkazuje sledeče številke:**

Aktiva: v kovnem zlatu 64.096.160.42 dinarjev, v kovnem srebru 16.455.812.50 dinarjev, v tujem denarju 2.391.302.83 dinarjev, v vložkih v inozemstvu v raznih valutah 343.021.990.71 dinarjev, skupaj torej 425.965.206.46 dinarjev; v posojilih na menice 197.125.390.49 dinarjev, na vrednostne papirje 23.683.193.02 dinarjev, skupaj 220.808.583.51 dinarjev; v terjatvah proti državi za odkup kronskih novčanic 1.194.542.902.60 din., v tekočem računu 374.695.795.59 dinarjev, na posojilih na bone za obratno glavnico 150.912.252.68 dinarjev, na posojilih na bone za izvanredne kredite 1.662.560.257.99 dinarjev, skupaj 3.382.711.204.86 dinarjev; vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic 2.138.377.163 dinarjev; saldo raznih računov 18.443.357.58 dinarjev.

Pasiva: na delniško glavnico vplačanih v kovnem zlatu 10.031.700 dinarjev; rezervni fond 815.347.16 dinarjev, novčanic v prometu 3.452.421.150 dinarjev, terjatve države v tekočem računu dinarjev 374.695.791.59, obveze v žiro-računu 165.209.024.93 dinarjev, obveze iz raznih računov 44.485.338.73 dinarjev, skupaj 584.390.155.25 dinarjev, terjatve države za zastavljene domene 2.138.377.163 dinarjev.

Ako primerjamo to stanje s stanjem izkazanem pred 6 meseci, vidimo, da se je podloga v kovnem denarju v vložkih v inozemstvu in v raznih valutah povišala za 622.184.56 dinarjev, da so se terjatve na posojilih zvišale za 70.345.206.82 dinarjev, da se je saldo dolgov države zvišal za 593.402.470.41 dinarjev, da so se uložki zvišali za 75.900.095.55 dinarjev ter da se je vsota novčanic v prometu zvišala za 638.101.975 din. t. j. 2.552.407.700 K (od 2.814.319.175 dinarjev na 3.452.421.150 dinarjev). Dočim se je torej pokrite v kovnem denarju, valutah, devizah in lombardu (posojila na vrednosti) zvišalo za 622.184.56 dinarjev in 70.345.206.82 dinarjev t. j. 70.976.391.38 dinarjev, je vsota novčanic v prometu zvišala za 638.101.975 dinarjev.

Odstotno se je torej metalno in bankovno pokritje novčanic v prometu precej znižalo. Ni torej čudno, da se naša valuta ne more dvigniti. Država pač pregloboko zajema v sredstva Narodne banke, katera si banka dobavlja s tem, da izdaje vedno in vedno nove novčance.

Kar se tiče posojil, dovoljenih trgovcem od Narodne banke, razvidi se iz gornjih števil, da so ista od 30. 9. 1920 narasla za 70.345.206.82 dinarjev. Ako se pa posojila primerjajo s stanjem dne 31. decembra (266.899.256.31 din.), se vidi, da so se posojila od tega dne zmanjšala za 46.090.672.80 din. Iz tega sledi, da so se trgovci od 30. 9. 1920 do 31. decembra 1920, posluževali kredita pri Narodni banki v vedno večji meri, dočim so jih od 31. decembra naprej vračali, kar bi moglo pomenjati, da se je izvoz proti uvozu holjšal, kar tudi potrjujejo izkazi naše trgovinske bilance in kar bi bil razveseljiv znak.

Istotako razveseljiv znak je dejstvo, da so se uložki zvišali za 75.900.095 dinarjev od 30. 9. 1920 naprej. Temu, četudi še v skromni meri pojavljajočemu se zdravljenju narodnega gospodarstva, naj bi sledilo tudi zdravljenje državnega gospodarstva, kateremu bi sledilo zboljšanje valute in zmanjšanje draginje.

★

+ Tržne cene živine na sejnih v Hrvatski in Slavoniji od 1. do 8. t. m. Cene v kronah za kg žive vage: Lika - Krbava: vol 14-18, bik 10-16, krave 12-16, junice 13-17, teleta 18-24, ovce 16-18, koze 15-17. Modruš - Reka: vol 15-20, bik 10-16, krave 14-18, junice 14-18, teleta 16-24, ovce 16-20, koze 15-18. Zagreb: vol 16-22, bik 14-19, krave 12 do 18, junice 13-19, teleta 16-19, svinje (debele) 30-34, svinje (plemenske) 28 do 32. Varaždin: vol 14-20, bik 12-13, krave 11-15, junice 12-16, teleta 15-18, svinje (debele) 27-32, svinje (plemenske) 28-36. Bjelovar - Križevci: vol 15-24, bik 14-19, krave 12-17, junice 13-18, teleta 15-18, svinje (debele) 26-30, svinje (plemenske) 28-36. Požega: vol 15 do 18, bik 12-16, krave 10-16, junice 14 do 18, teleta 14-18, svinje (debele) 26 do 32, svinje (plemenske) 24-32. Virovitica: vol 14-18, bik 12-15, krave 12-16, junice 13-16, teleta 18-22, svinje (debele) 25-30, svinje (plemenske) 30-35. Srem: vol 15-17, bik 12-15, krave 12-16, junice 13-16, teleta 18-22, svinje (debele) 25-30, svinje (plemenske) 30-35.

+ Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murški Soboti je iskalo v preteklem tednu od 13. do 18. marea 1921 dela 109 moških in 52 ženskih delavskih moči. Delodajalci so na iskali 89 moških in 99 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 94. — V delo se sprejemajo: hlapi, poljski delavci, dekle, opekarji, mizarji, gater-zagari, stolari, pekarji, oglarji, moška pisarniška moč z znanjem cirilice, šivilje za obleke, šivilje za perilo, kuharice, služkinje, sobarice, valenci, vajenke itd.

+ Velik trgovski shod v Mariboru. Dotične trgovce, ki se nameravajo 17. aprila udeležiti trgovskega shoda v Mariboru, prosimo, da bo takoj javijo trgovskemu gremiju v Mariboru radi pravočasne preskrbe prenočišč.

★

+ Velika brezposelnost v Ameriki. Glasom obvestila ministrstva za notranje stvari deželni vladi je naš generalni konzulat v New Yorku poslal ministrstvu za zunanje zadeve nastopno poročilo o vračanju naših izseljencev v domovino: Lani je 17.255 oseb zaprosilo naš konzulat za dovoljenje za povratek v domovino. Med temi je največ onih, ki so zaradi tukajšnjih (ameriških) gospodarskih razmer prisiljeni vrniti se v domovino, ker je vsled preobilice industrijskih proizvodov in slabega izvoza napram praisjnim letom mnogo tvornic ali popolnoma ustavilo delo ali pa zmanjšalo število delavcev. Po statističnih podatkih je samo v državi New York danes 300.000 brezposelnih delavcev. Znižanje števila delavcev v raznih tvornicah in drugih podjetjih se je začelo začetkom septembra. Vsak dan je odstotek nezaposlenih večji, tako da znaša danes 30% Poleg zmanjšanja števila delavcev so se tudi mezde znižale za 15%. Pomanjkanje dela in vsled tega nevarnost, da naši izseljenci potrošijo prihranke in slabi izgledi za delo so ponajveč vplivali na naše ljudi, da so se vrnili v domovino.

+ Avstrijsko - bolgarska trgovinska družba se je konstituirala 15. t. m. z glavnico 10 milijonov avstrijskih kron. Družba bo posredovala zamenjavo blaga vseh vrst med obema državama. Tako maa glavnica za tako podjetje pač ne bo zadostovala.

Priporočajte "JUGOSLAVIJO"

Dnevne vesti.

— Iz uredništva. Z današnjim dnevom izstopa iz uredništva »Jugoslavije« dosedanji glavni urednik Stanko Virant in prevzame glavno uredništvo izdajatelj lista Anton Pesek. — Smer lista ostane tudi v naprej ista, kakor je bila dosedaj. »Jugoslavija« je dnevnik, ki je in ostane neodvisen od vsake politične stranke. Naravno socialistično stranko je in bo podpirala v toliko, v kolikor je ta stranka nov, zdrav in svež pojav v našem političnem življenju. Delala pa bo to prostovoljno, po lastnem prevdanku, ne da bi postala njeno glasilo. Podpirala bo, kar je dobrega v stranki, grajala pa, kar se pojavlja slabega, ravno tako kakor pri vseh drugih strankah; kajti suprema lista je in ostane blagor naroda in politično in gospodarsko močna ujedinjena država Jugoslavija.

— Zahvala. V prijateljskem sporazumu z lastnikom in izdajateljem lista izstopam iz uredništva »Jugoslavije«. Ob tej priliki se iskreno zahvaljujem vsem gg. dopisnikom, poročevalcem in drugim sodelavcem, ki so s svojo neumorno poštenostjo v prvi vrsti omogočili, da se je list tako priljubil slovenski javnosti. — Stanko Virant.

— Občinske volitve se bodo vršile v Ljubljani, Mariboru, Ptuj, Celju in Koperju dne 26. aprila t. l., v ostalih občinah pa v začetku maja.

— Zamenjava 10-kronskih bankovcev. Finančno ministrstvo je naročilo državnim blaginjam, da sprejeto 10-kronskih bankovcev ne smejo več puščati v promet, ker se bodo v najkrajšem času zamenjali.

— Na mednarodni profesorški kongres v Parizu, ki se vrši od 28. t. m. do 3. aprila, pošlje naše ministrstvo tri delegate. Slovence bo zastopal predsednik Proforskega društva, sekcija Ljubljana, gimn. ravnatelj dr. V. Korun.

— Slovenski Matič kot podpora za matič dr. Lahove »Česke antologije« je daroval generalni konzul čehoslovaške republike v Ljubljani dr. Otokar Beneš iz svojih sredstev 10.000 kron.

— Enketa o osnutku novega »Viničarskega reda za Slovenijo«. V Mariboru se je vršila 21. t. m. enketa o osnutku novega »Viničarskega reda za Slovenijo«, katerega je predložilo poverjenstvo za socialno skrbstvo. Enkete so se udeležili zastopniki poverjenstva za kmetijstvo, okrajni glavar v Mariboru, vodje okr. št. Ptuj in Ljutomer, narodni poslanec Filip Kisovar, zastopnik Okrajne bolnišnice blaginje v Ljubljani, ravnatelj državne vinarske in sadlarske šole v Mariboru, višji kletarski nadzornik v Mariboru, zastopniki političnih strank in strokovnih organizacij itd. — Razpravo je vodil komisar poverjenstva za socialno skrbstvo dr. Slibar. V daljšem referatu je obravnaval dosedanji razvoj viničarskega vprašanja in primerjal postavno z dne 2. maja 1886, po kateri se ustanovi viničarski red za Štajersko, z osnutkom novega viničarskega reda za Slovenijo. Osnutek določa v § 16 a eksistenčni minimum viničarjev prijemkov. Nove so tudi določbe o viničarjih kot kvalificiranih delavcih (§ 1), viničarskem spričevalu in viničarski knjigi (§ 5), krajevnih viničarskih komisijah kot razsodiščih (§ 27) in bolniškem zavarovanju viničarjev (§ 28). Debatna je trajala do 16. popoldne. V končnih izjavah so zastopniki vseh strank in organizacij izjavili, da smatrajo osnutek za primerno podlago pri rešitvi viničarskega vprašanja, ako se vpošteva nekaj dodatnih predlogov. Izrazili so nujno željo, da bi vlada brez odloga naredbinim potem uveljavila novi »Viničarski red za Slovenijo«.

— V davčno službo naše države so sprejeti: Fr. Valentincič, davčni upravitelj v Brniku, Iv. Bonač, davčni upravitelj v Cerklju, M. Merčun, davčni oficijal v Muravi in Anton Sel, davčni asistent v Komnu. Prvi je pridružen Celju, drugi Mariboru, tretji Murski Soboti, četrti Dol. Lendavi.

— Iz sodne službe. Naslov in značaj višjih sodnih svetnikov so dobili: Jos. Potrato v Ljubljani, Jurij Šumer v Škofji Loki in dr. Hinko Stepančič v Celju. Višji poverjenik Jos. Fon je postal dvorni svetnik v V. činovnem razredu. V isti činovni razred je pomaknjen tudi predsednik celjskega okrožnega sodišča dr. Jos. Kotnik.

— Za strokovno nadzorstvo kuharskih in gospodinjstvenih šol je imenovana Jerica Zemljanova, voditeljica licejske gospodinjstvene šole v Ljubljani.

— Razpisani poštni urad. Razpisano je poštarsko mesto v Mariboru. Prošnje je vložiti v teku dveh tednov.

— Poštne pošiljke iz Jugoslavije v Avstrijo, čehoslovaško in Madžarsko morajo biti frankirane po inozemskem poštnem pristojbini, ne pa po tuzemskem. Toliko v obvestilo, ker se večina ljudi tega ne drži, dasi ravno so svetlo listi tozadevno odredbo prinesli.

— Evidenčni in Informativni urad vojnega mornarice v Ljubljani, ki je bil ustanovljen po prevratu, se ukline po nalogu gosp. Ministra Vojne in Mornarice z današnjim dnevom. Prošnje za sprejem moštva v vojno mornarico naše kraljevine sprejema od sedaj nadalje Ljubljanska Pukovska okružna komanda, drugi interesi pa naj se obračajo naravnost na Odeleženje za Mornarico v Zemunu.

— Nezdoga pri pobiranju vojnega materiala v Ljubljani. Trebnjak Franc iz Kamnika je bil kot delavec zaposlen pri lesnem trgovcu Goljevščku v Gorici. Kot tak je odstranjeval lesne odpadke iz kavern v gorški okoliščini. Pri tem pa je zadel z desno roko ob rujavo železo in se vbo del. Nastalo je ludo vnetje in se je moral podati iz Gorice peš v Ljubljansko bolnico.

— Za 800.000 K starši znanih je nekdo ukradel zagrebškemu trgovcu Račicu. Znamke so bile urejene v posebnem albumu. Nadalje je tat odnesel različne zlatarje za 50.000 K, avstrijskega denarja za 10.000 K, jugoslovanskega za 40.000 K in 10 cekinov po 10 in 20 K.

— Velik požar. Dne 21. t. m. je požar uničil celo Knežjo vas pri Dobričah s cerkvi vred. Rešili so le živino, toda nimajo ne krme ne žita.

— Zaradi dvoženstva je obsodilo mariborsko sodišče krojača Ivana Flajšmana od Sv. Jurja v Slov. gor. na pet mesecev ječe. Flajšman se je kot vojak v Feldbachu poročil z Režko Puh, čeravno je doma žena težko nujno čakala. Flajšman se je pri sodni izgovoril, da ga je vojna duševno tako izmučila, da je popolnoma pozabil, da je že oženjen.

— Vojaški ubežniki. Od vojakov so pobegnili ter se vsled tega zasedli: 22letni rudar Jos. Krajšek iz Dol pri Litiji, 22letni Ernest Gorejšek iz Trbovelj, 21letni Adolf Santl iz Konjic, 21letni Rajmund Majcen iz Nove cerkve pri Ptuj in 21letni Anton Muršič iz Litmerke pri Ormožu.

Ljubljana.

— Čehoslovaška umetnost v Ljubljani. V izložbi »Umetniške Propagande« v Sodniški ulici so razstavljene reprodukcije del Jože Uprke, slikarja-umetnika, čigar dela so živo življenje moravskega in slovaškega ljudstva. »Božja pot pri Sv. Antonu«, »Robci« in »Kozaki«, številno krasnih umetniških razglednic. Kakor smo poučeni, si je tukajšnji konzulat čehoslovaške republike po iniciativi generalnega konzulata dr. Beneša nadel hvalno nalogo, omogočevati medsebojno spoznavanje Čehoslovakov in Jugoslovancev z opozarjanjem in razstavljanjem proizvodov česke umetniške kulture. Ta načrt zasluži vsega priznanja.

— Za ravnatelja mestnega dekilškega liceja je imenoval občinski svet dosedanjočasnega vodjo prof. A. Jaga.

— Dve novi meščanski šoli dobimo prihodnje leto v Ljubljani, in sicer eno deško in eno dekliško. Dekliška se napravi iz zadnjih treh razredov III. mestne dekliške ljudske šole, deška pa se ustanovi na deški šoli na Ledinu.

— Čehoslovaška Obec je priredila v ponedeljek zvečer v veliki dvorani Narod. Doma pozdravil večer českim gostom, odposlanec česke nar. socialistične stranke, ki so prišli v Ljubljano na strankin zbor NSS. Sodeloval je orkester nar. gledališča in poseben umetnik. Odlikovali so se posebno gospodinja Wislakova in gospod Viček, ki sta plesala od g. Vlčka sestavljen lep ples »slovenski obrazek« (slovenska slika) ter umetni ples pirota ter gospod. Vavpotičeva, ki je plesala par soloplesov. Izvajanja so bila izvrstna in bi delala čast tudi najboljšemu gledališču. Izvrstna je bila tudi solotočka umetnika na čelu, kakor tudi mladinski spevi mladega g. Uherja. Pozdravnega večera se je udeležilo obilo Čehov-Ljubljancev, konzul CSR dr. Beneš, češki profesor g. Pata, znani zaslužni delavec na polju česko-jugoslovaškega zblizanja ter več Slovencev pristašev NSS.

— Zavodni zdravnik poštnega in brzojavnega ravnateljstva. Posle zavodnega zdravniškega poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani je prevzel namesto g. dr. Viktorja Breskvarja sanitetni major g. dr. Rihard Jug, ki ordinira ob delavniških od 11.—12. ure v garnizijski bolnici v kirurškem oddelku.

— Belokranjske Pisanice. V korist »Jugoslovenske Matice« je izdelal naš priznani narodni delavec učitelj Božo Račič belokranjske pisanice, ki s svojo lepoto naravnost izžalajo k nakupu. Kdor je v zadregi v izboranju malega, toda ličnega velikonočnega darila, naj stopi v trgovino Magdič na Aleksandrovi cesti ali pa v trgovino Sterk na Starem trgu in prepričan je lahko, da bo takoj konec njegove zadrege. Ker originalni, s skromno narodno ornamentiko opremljeni giri, s svojo nizko

ceno bodo gotovo ustregli vsem. Posamezni komadi veljajo le osem kron in vendar prinašajo jugoslovanski Matici lep dobiček. Zato kupujte Belokranjske pisanice, zato podpirajte dobro stvar!

— Dve smrtni nezgodi v Ljubljani. Včeraj dopolne sta vsled naglih in nepravilnih voženj izgubila dva otroka življenje. Navzdol po Miklošičevi cesti je pridrvela s težko obloženim vozom brez zavore kmetica Ana Garloža iz Zadobrova. Pred Urbančovo trgovino je zavila na Sv. Petra cesto v tako rezkem zavinku, da je voz deloma tekkel po hodniku, kjer je povozil 9letno Angelo Zupančičovo, ličenko postrežka. Otrok je bil na mestu mrtev, strahovit razmesarjen. Kmetica se ni zmenila za nesrečo, temuč še hitreje podila naprej. — Skoraj istočasno je bila povozena na Karlovski cesti 8letna Melita Vodošek. Kolo tovrstnega voza je šlo otroku čez glavo. Tudi ta žrtev je bila takoj mrtva.

— Nagle, brezobzirne vožnje po Ljubljani so prišle nekako v modo. Ni dneva, da bi policija ne ovadila celo vrsto takih prestopkov. V tem oziru vrši policija vestno svojo službo. Krive pa so premle kazni, da se vozniki ne poboljšajo. Za take prestopke, četudi je ogrožena življenska varnost, dobe 10—20 K, največ 50 K globe. Edino zdravilo bi bila občutna zaporna kazen. Sploh se naj odide, da smejo po celnem mestnem pomerju voziti motorji in vozovi le korakoma. Saj naše mesto ni tako veliko, da bi se vsled tega izgubilo preveč časa.

— V konkurz je prišla tvrdka »Svetla« (elektrotehnično podjetje Janko Pogacar, L. Effenberger & Co. v Ljubljani s podružnico v Kranju. Konkurni komisar je sodni svetnik Pernuš, upravnik mase pa odvetnik Ivan Lovrenčič.

— Redni občni zbor Splošne gospodarske zadruge za Slovenijo se vrši 3. aprila ob pol 10, v posvetovalnici Mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, predložitev letnega računa in bilance, sklepanje o absoluturiji, razdelitev čistega dobička, sprememba združinskih pravil, volitev 3 članov nadzorstva, raznoterosti. Delegati se pozivljajo, da se občnega zbora točno udeležijo.

— Trije novi zvonovi za cerkev sv. Jakoba. Včeraj so začeli vliči nove zvonove v zvonik cerkve sv. Jakoba. Zvonovi so veliki in težki, vsled česar bo gotovo preteklo nekaj dni, predno bodo v zvoniku.

— Za oznanjevalke spomlad smemo smatrati prve šotore v Tivolju. Svoječasno je mestni magistrat odpravil šotore »ringšpilov« in »tingtanglov«, toda danes pridejo ravno prav, da nekoliko zakrijejo smetišča in raztrgane vojaške barake v ozadju.

— 1530 kg moke je izgnilo v »Delavski pekarni« v Kolizejski ulici. Najbrž je bila ukradena. Vrednost moke se ceni na 27.750 K.

— Tatvina v tobačni tovarni. Policija je aretirala te dni delovodjo tukajšnje tobačne tovarne Aleksandra Valjavca, ker je osumljen, da je že dalje časa kradel tobak in si pridobil s tem veliko premoženje. — Valjavec je pri aretaciji krivdo zanimal.

— Ferd. Gorjanc, ki so ga nedavno prišli v Spiljo, ni bil prizadet pri vlnu leta 1919, pri Anu Dogan v Ljubljani, ker sploh tukaj ni bil. Zaprt je zaradi drugih deliktov.

Maribor.

— Iz seje mestnega sosveta. Na seji mestnega sosveta dne 21. t. m. se je sklenilo, da se nabavi v svrhu čim temeljitejšega izrabljanja premoga dvoplanska naprava, ki bo proizvajala dnevno okrog 360 kub. kilometrov plina, ki bi pa bil mnogo cenejši in boljši. Potrebni kredit v znesku enega milijona jugoslov. kron, bi se pridobil potem posojila. Da se omogoči revnejšim slojem nabava mesa, se ustanovi svobodna mesnica, kjer se bo prodajalo povsem zaužitno meso zasilno zaklane živine. Gledé svinj, ki jih je nakupil prejšnji vladni komisar dr. Leskovar, ugotavlja dr. Poljanec, da se mast in meso prodaja v najkrajšem času, da pa bo primanjkljaj vseeno znašal okrog 90.000 K. O stvari bo natančno poročal na prihodnji seji. Dovoli se ustanovitev pavilionske kavarne z godbo v mestnem parku, ki bo obratovala od 15. maja do 15. oktobra, in sicer proti temu, da plača kavarinar mesečno 2000 kron najemnine »Olepevalnemu društvu«, mestni občini pa letnih 2000 K.

— Občni zbor Jugoslovenske Matice v Mariboru se je vršil 22. t. m. v Narodnem domu. Po otvoritvenem govoru predsednika prof. Ribarčiča o pomenu in razvoju te organizacije je prečital g. dr. Lenard tajniško poročilo, iz katerega izhaja, da je število članov v okrožju mariborske podružnice naraslo tekom prejšnjega leta svojega obstanka na 1950. Popolnoma preurejena pisarna in reorganizirani načini delovanja dopušča nado, da bo ob sklepu prihodnjega delovnega leta imela Jugoslovenska Matica 4000 članov. Blagajniško poročilo g. Novaka izkazuje letnih dohodkov čez 148.000 kron, od katerih je po odbitku tekočih izdatkov okrog 50.000 kron nalozili v Mariborski posojilnici. Pri volitvi

novega odbora je bil z neznatnimi izpremembami izvoljen dosedanji odbor. Na koncu je dr. Müller imel govor, kjer je pozivljaj na intenzivno delovanje Jugoslovenske Matice.

— Zadrzna banka. V kratki dobi, odkar posluje v Mariboru podružnica Zadrzne banke, se je njen delokrog raztegnil na vse stroke bančnih poslov. Navzlic temu, da je zavod prišel v Mariboru delovati šele pred tremi meseci, šteje že danes lepo število izbrane klientele in je vsled naglo naraščajočega poslovanja že v prvem mesecu razpolagal s sredstvi, ki so ga ne samo napravila materialno neodvisnega od splitske centrale, marveč kažejo tudi najlepšo perspektivo za bodočnost.

— Velikonočne praznike izrabljajo branjeve na prav nečeden način. Ker so vsled prevelike konkurence morale znižati pretirane cene jajcem, so pričele izrabljati konjunkturo pri mleku. Tako je včeraj stal na trgu en liter mleka 13 kron, kar je izzvalo upravičeno ogorčenje kupcev. Mnogo pa noben klic po odgovornosti ne bo zalegel, ako konzumenti ne bodo takih slučajev nemudoma naznanili verižniškemu uradu, ki bo z eksemplarnimi kaznimi gotovo napravil red v tem oziru.

— Pogreb pokojnega nadkurata Petra Stefana se je vršil šele v sredo popoldne. — Poučni občni zbor mariborskega »Olepevalnega društva« se vrši dne 30. marca ob pol 8. zvečer v prostorih restavracije »Maribor«. Občni zbor bo sklenjen ob vsakem številu članov.

Celje.

— Žalna manifestacija v Celju, katere v nedeljo 20. t. m. ni bilo mogoče prirediti, se vrši v najkrajšem času. V ta namen se je vršil sestanek v Nar. domu, katerega je sklicala Jugosl. Matica dne 22. t. m.

— Elektrifikacija celjske okolice. Potrebni kapital 12 milijonov kron za družbo, ki prevzame vsa dela, bodo spravili interesi in po množini uporabljenega toka. Pozvane bodo tvrdke, ki se pečajo z upeljavo elektrike, da izdelajo projekte in položijo oferte. Družba »Elektrarna Fala« se pozove, da predloži obvezen ofert glede cen toku. Projekt se izvede, ako bo cena toku, ki naj bo v giblijem razmerju s ceno premoga, takšna, da se bo industrijskim podjetjem preinvesticija od obrata s paro v obrat z elektriko izplačala in se obrat vsaj ne bo podražil. Splošno se je izrekla nujna potreba po napeljavi elektrike v celjsko okoliščino ter se je izrazila želja, da se projekt elektrifikacije čim prej izvrši. Zastopnik falske elektrarne je izjavil, da bo elektrarna takoj začela z napeljavo daljnovoda, kakor hitro bodo pogodbe z gotovimi interesi ugodno rešene.

— Popravljalna dela mostiča čez Voglajno blizu izliva iste v Savinjo, so gotova. Mostič je skoro popolnoma nov.

— Sprememba v obrti. Slaščičarna Petriček na Glavnem trgu se opusti in otvori v istem lokalu krojaško delavnico krojaški mojster Tomažič.

— Nove stroje je baje naročila železarna cinkarna, kateri bodo potrebni za obratovanje, ko se bo povečala cinkarna.

— Celjski denarni zavodi ostanejo v soboto pred prazniki zaprti.

— Nemški športni prostor pri »Skalni« kleti bodo temeljito preuredili za bodočo sezijo in je z delom na prostoru zaposlenih dalj časa že več delavcev. Celjski Nemci žrtvujejo za svoj športni klub ogromne svote.

Koroško.

— Nemčurška nasilja. Ko je prišel dne 20. t. m. odpuščen železniški delavec Blaž Jan v Klecarjevo gostilno pri Sinči vasi po svojo tedensko porčijo tohaka, so ga tam zbrani nemčurji brez poviada napadli, vrgli na tla ter hodili po njem, da je le s težavo zbežal domov.

Gledališče in glasba.

— Ga. Germanova, članica moskovskega »Hudožestvenega teatra, bo bržkone angazirana v Zagrebu. Ga. Germanova je nastopila, kakor znano, tudi v Ljubljani in se izkazala za pravo umetnico. Po neki vesti naj bi ona prevzela baje mesto profesorice na zagrebškem gledališču.

— Nove skladbe. Za Velikonoč izide v založništvo pevskega društva »Ljubljanski Zvon« 5 veselih pesmi za moški zbor skladatelja Emila Adamiča. Vsebine: 1. Fantovska (Ivo Peruzzi), 2. Za plotom (Ivo Peruzzi), 3. V jutru (Ivo Peruzzi), 4. Ali ne izhaja jasna zarja? (Cvetko Golar), 5. Mlada pesem (Cvetko Golar). Nastovno stran izdaje v obliki osmerke je lično naslikal Maksim Gaspari. Priporočamo vsem našim pevskim društvom, ki jim lepih in za izvajanje netezkih zborov zelo manjka, da te skladbe pridno naročajo na naslov: Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

ni, Narodni dom. Društvo ima v zalogi tudi posamezne glasove in zborom z njimi lahko po nizki ceni postreže.

Pokrajina.

— Ribnica. Lesjak Marija, hči tovarniškega poslovođa iz Jelendola pri Ribnici, se je igrala z otroci v bližnji kupa zloženih desk. Te deske pa so se na nepojasnem način podirle in podsele otroka. Pri tem so ji desno nogo strle. Prepeljati so jo morali v ljubljansko bolnico.

— Krčina pri Kamniku. Mal Brighta, 66 l. gostačka iz Krčine pri Kamniku, je šla po stopnicah. Ko je hotela malo počiti, se je prišla za držaj, ki pa se je vsled trhljivosti odlomil in žena je padla v vežo. Pri padcu si je zlomila desno ramo in se poleg tega še po glavi poškodovala.

— Brežice. Svoječasni dopis o naših sodniških prostorih je zalegal le toliko, da si je neki gospod prišel ogledat uradno poslopje, a stordilo se ni nič. Sodni prostori so naravnost živinjski. Dva sodna namesčenca sta vsled tega že dalje časa bolna in delanezmožna. Polagoma bodo drug za drugim zboleli.

— Rajhenburg. Pri nas je grda razvada, da se kopači, ko zapuste zvečer delo v vinnogradu, v hramu čez moro nasokajo. Tako se je zgodilo dne 18. t. m. na Zdobah. V pijanosti je Peter Slivšek iz Razteza zavbel z nožem v srce Jos. Černelča iz Raven. Drugi dan, t. j. na Jožefovo, je vino zopet zahtevalo smrtno žrtev. Po poplavljanju v gostilni Pleterskega sta v pozni noči 65letni Jos. Pečnik in njegov sin Alojz s koli ubila rudniškega delavca Antona Sternaka. Nezvestnega sta se ustrelila s pišto v prsi. Pri Pečniku se je napram orožnikom izgovarjal, da sploh ni bil navzoč, dočim je bil sin na svoj čin še ponosen ter je v slovo še pariral zaukal. Sternak zapuša mlado ženo in štiri majhne otroke. Dne 21. t. m. je rudniška lokomotiva ugrazila gospodarsko poslopje Mih. Senice v Senovem, ki je v par minutah do tal pogorelo. Bil je močan veter in le rudniški delavec se je zahvaliti, da so s brizgalno omejili požar. Na pomoč je prišla tudi požarna bramba iz Rajhenburga.

Mali oglasi.

Proda se:

20 VELIKIH KRANJICEV

proda radi razmer koroški begunec Jekl Poljce, p. Begunje, Gorenjsko. 510

FOTO - APARAT 13 X 18

(Doppelanstellung »Novare«) ter lovska puška repetirka se proda. — Naslov v upravi »Jugoslavije«. 513

— POŠTVO IZ MEHKEGA IN TRDEGA LESA, kakor tudi cele oprave izdelujem po naročilu. Prevzamam tudi vsa pohištvena in stavbena dela, solidno in ceno, Franco Mikuz, mizar, Brod 27, Dolenji Logatec. 514

CIGARETNI PAPIR

Otteschau pravi z vojakom in vodnim tiskom, Abadie, Golub, Altesse. Vse vrste stročnice št. 2 in 3. Vence in šopke za neveste. Velikonočne in umetne razglednice. Svilen in krep papir, pismen papir v mapah, kasetah in 100-100. Peresa, svinčnike, radirke, kamenčke, tablice, kreda, pečatni vosk, črnilo in vse v papirnato stroko pripadajoče blago. Po solidni ceni razpošilja na debelo Uranus-Papirnica, Mestni trg 11, Ljubljana. 410

MED (TRCAN)

najljepši namizni za pečivo, garantirano čebelni potanec kg 4 50 K. Poštni zavoj 4 kg medu 240 K franko tam. Pošlja se po pošti in po železnici. A. Maček, čebelar, Vrhnika. 214

Službe:

STROJEPIŠKO,

perfektno stenografsko sprejme takoj lesna vnetrgovina pod jako ugodnimi pogoji. Poudarje je poslani po K. poštini predal 146, Ljubljana. 516

SPREJMEM ZANESLJIVEGA

troznega, neoznjenega voznika. Ivan Bonač, Čopova cesta 16. 518

STAREJŠA GOSPODIČNA

alt vdova, ki se ne namerava močiti in želi mirno preživeti stara leta se sprejme kot prodajalka v tobačno glavno trafiko in trgovino s papirjem. Reflektira se samo na pošteno osebo, ki bi ostala trajno v hiši. Oskrbna prosta, plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Predan, Marenberg. 519

Razno:

MAJHNA MESEČNA SOBA

s posebnim vdomom se zamenja z enako ali večjo v Ljubljani. Cenjene ponudbe pismeno na upravnistvo »Jugoslavije« pod »gospodinjstvo«. 517

STARE KLOBUKE IN SLAMNIKE

damske in moške, sprejme v barvanje, zveplanje in moderniziranje. E. Stemberger Dunajska c. 9-11, dvor. 496

GOSTILNICA ALI PRIVATNO

perilo v pranje se sprejme Medved, Velika Golnarska ulica št. 10, Trnov. 504

A. K. Green: Nevestina skrivnost.

(Dalje.)

To se pravi, da ste po tej svoji navadi sežgali tudi list, ki vam ga je bila pustila gospodična Farleyeva v hotelu. Ali nam vsaj lahko poveste, kakšna je bila vsebina?

Zgolj zmedene besede; en sam stavek?

»Moji znanci morajo biti zraven, to zahteva dostojnost.« In vendar je bila sama predlagala poroko ter izjavila v razgovoru, ki sva ga imela popoldne, da se strinja z vsem, kar koli ukrenem v ta namen, je pojasnil Molesworth.

Ali nam morete povedati vsebino tega razgovora?

V glavnih potezah, da. Kot nežnočutno dekle je hotela Mildred Farley najprej vedeti, kako se mi je zdelo, ker je storila tako odločen korak. Ko sem ji povedal — kar je bilo tudi res — da si ni izbrala za najino ženitovanje baš najpripravnejšega časa, se je razjokala in razburila tako vročično, da sem takoj zasutlil bolezen ter storil vse, da jo pomirim. In res se je kmalu obvladala ter me pazljivo poslušala, ko sem ji razložil, kako bi bilo najbolje

urediti vse. Povedal sem že, da ni ugovarjala mojim predlogom.

Kako se je poslovila od vas?

Z moje strani je bilo slovo pri srčno, ž njene pa nekam prisiljeno, vsaj zdelo se mi je tako. Bolezen ji je drgetala že po vseh udih ter jo delala razdražljivo; čutila se je užajeno in se tudi ni zatajevala. Jaz, kajpak, sem smatral vse to le za slabo voljo, ki mine, in sem bil seveda ves presenečen, ko je pozneje nisem več našel v hotelu.

Zgovorjena sta bila, da bo poroka ob devetih, vi pa ste prišli z župnikom že kmalu po osmi uri; smem li vprašati, zakaj?

Zato, ker me je skrbelo. Čim bolj sem preudarjal stvar, tem jasneje mi je postajalo, da preti gospodični Farleyevi resna bolezen. Zaradi tega sem se vrnil pred domnjeno uro.

Vse to se je zdelo prav verjetno, ali Gryce vendar ni bil zadovoljen. Namignil je koronerju, da ima še nekaj pripomniti, ter mu poslal listek, na katerega je bil zapisal par vrstic. Ko je uradnik prečital beležko, je spet obrnil k priči:

Ali ste bili pri tistem razgovoru v sobi sami z gospodično Farleyevo?

To se razume.

Soba ima alkov, od katerega je oddeljena z zaveso.

Zavesa mi je še nekako v spominu, za njo pa nisem pogledal.

Kako morete potem trditi z gotovostjo, da s ta bila sama?

Doktorjevo obličje je preletel po bliskovito izraz strahu in groze. Niti koroner niti Gryce nista prezrla tega. To pogled, ki ga je bil zasačil že tisti večer, je imel za detektiva več dokazilne moči nego vse izpovedbe. Misli sem, da se razume samo po sebi, je odgovoril Molesworth že naslednji hip s popolno mirnostjo. Ako imate pričo, ki je pripravljena dokazati nasprotno, pokličite jo; morda me spomni še kake podrobnosti najinega razgovora med štirimi očmi.

Poteza je bila drzna, toda srečna. Doktor je videl, da ni nobene

priče; bledost njegovega obraza je izginila in prezirljiv nasmeh mu je zaigral okrog ust.

Zasliševanje se je nadaljevalo, a ni rodilo nikakih znamenitih sadov. Nekatera izmed zadnjih vprašanj so bila dokaj kočljiva:

Doktor Molesworth, ali ste imeli v času svojega znanja z gospodično Farleyevo katerikrat povod misliti, da se poteguje še kdo drug za njeno roko?

Tega se zdravnik ni nadejal. — Osupnil je v prvem hipu, nato pa je odgovoril z vso gotovostjo:

Ne.

Vaša dosedanja pojasnila žalibog niso razrešila uganke, ki odeva dejanje gospodične Farleyeve. Zato vas moram prositi, da mi poveste, ali vam ni res nič znanega o kakem nagnjenju, ki bi ga bila čutila gospodična do katerega drugega moža.

Topot je odgovoril doktor brez obotavljanja:

Mildred Farleyeva mi je bila dala svoje srce: o tem nisem imel nikoli povoda dvomiti — vse tik do njenega bega.

Ali ste se kedaj sestali z njo izven hiše, v kateri stanujete?

Ne; tisti razgovor v hotelu je bil edini, ki se ni vršil v hiši gospe Olneyeve.

Videvala pa se nista pogosto, in še tedaj le v prisotnosti drugih, ako sem prav poučen?

Gospodična Farleyeva je bila pošteno, osamljeno dekle; ravnal bi bil neodpustljivo, ako bi jo bil s preveč intimno pozornostjo zaznamoval hudobnim jezikom. Vedoč, da ji moja čuvstva niso neznana, sem čakal z zaupanjem njene odločitve.

Potemtakem nam ne morete povedati, zakaj je bila gospodična večkrat še pozno ponoči z doma?

Ne; mislim pa, da je bilo radi njene dela. Mnogo njenih odjemalk je stanovalo daleč na drugem koncu mesta.

Ali veste morda njih imena?

Ne.

Prav nobenega?

Ne, je ponovil doktor in zgrbančil čelo.

Le nekaj še: ali veste, kje se je mudila gospodična Farleyeva zadnje dni in pri kom je bila v posetih?

O tem mi ni povedala ničesar, in tudi vprašal je nisem.

Toda poveste nam vsaj lahko, kakšen je bil pošni pečat na pismu, ki ste ga dobili tisto jutro pred njeno smrtjo.

Pismo ni prišlo po pošti; prinesel ga je poseben sel iz hotela C., kjer je gospodična že bila takrat, ko mi je pisala.

IZJAVA.

Podpisani obžalujem, da sem v naglici nepremišljeno govoril o g. Jože Strnak-u, kateremu se zahvaljujem, da je odstopil proti meni sodnijsko postopanje.

Martin Petretič
Trbovlje, Retje št. 48.

Krojitelj ali krojiteljica

specijelno za moško perilo se takoj sprejme.

Ozira se le na prvovrstno moč. Spridevala je prinesli s seboj. Plača po dogovoru. Istotam se sprejmeta dve neenki. — Izdelovalnica perila G. VOJSKA, Poljanski nasip 10.

Najlepše in najcenejše darilo za vsako priliko je

Moj zverinjak

knjižica našim malim za zabavo in pouk s 45 slikami in k tem spadalnim besedilom.

= Cena 20 kron. =

Dobiva se v Ljubljani:

v Zvezni knjigarni, Mariljin trg 8,

v Zvezni tiskarni, Stari trg 19, I.

Gadje gnezdo

je najbolj čvrsto slovensko leposlovno delo iz zadnjih let. Naročite ga lahko za malenkostno svoto 14 kron pri „ZVEZNI TISKARNI“ v Ljubljani.

Macchiavelli:

„Vladar“

Peslovenil Abditus

cena broš. 20 K

vez. 25 „

A. S. Puškin:

„PIKOVA DAMA“

preložil Dr. VI. Borštnik

cena broš. 10 K

J. Glaser:

„Slovenska narodna lirika“

cena broš. 25 K

vez. 30 „

Dobe se v upravi „JUGOSLAVIJE“, Ljubljana, Mariljin trg 1.

Išče se mesečna soba

za eno osebo nemebljovana s posebnim vhodom v Ljubljani. Odstopnine se plača do K 4000.—. Ponudbe na upravnishstvo „Jugoslavije“ pod „SOBA“.

Tovarna

JOS. REICH,

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Selenburgova ulica 4.

PODRUZNICE: MARIBOR, NOVO MESTO, KOČEVJE

Gospiska ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.

Kemično čisti obleke.

Svetilolika ovratnike,

zapestnice in srajce.

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg šte. 19.

Naročila sprejema tudi upravnishstvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Mariljin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuju, Prešernova ulica.

Koristilo Vam bo,

če se pri vprašanjih in naročilih sklicujete na oglase v „JUGOSLAVIJI“!

Stane: broširana 24 K, vezana 30 K.

Dobi se v „ZVEZNI KNJIGARNI“, Ljubljana, Mariljin trg št. 8.

Priporočajte in razširjajte „Jugoslavijo“

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Mariljin trg 8 Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun

Ustanovljen septembra 1919.

Prometa do srede unija nad 65.000.000 kron.

4¹/₂%

čistih brez odbitka rentnega davka.

Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Avtogaraža

Popravila vseh strojev
Sušteršič & drug.

Kleparstvo

Teodor Korn, krovski in kleparski mojster, vpeljevalec vodovodov
Poljanska cesta šte. 8.

Pisalni stroji

Kontrolne blagajne
prodaja in popravila
Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5.

Skladišče, javno

Balkan, Dunajska cesta 33.

Skladišče, špedicijsko

Dunajska c. 33 (Telef. 366).

Spedicija

Uher J. & A. Selenburgova ul. 4
Telefon št. 117.

Slikarstvo, pieskarstvo

Ivan Martinc, Poljanske c. 20.

Specialna trgovina

z juveli in zlatnino

Lud. Cerne, Wolfova ulica 3.

Orodje in tehnične potreščine

Odon Kontny, tu, Kolodvorska ulica 37

Trgovina

s špecerijskim in delikatesnim blagom
Janko Stupica, Sodna ulica.

s papirjem

Uranus, Mestni trg 11.

s pohištvom in mizarstvom

Franc Skafor, Rimska cesta 16.

s pisalnimi stroji

The Rex & Co., Selenburgova ulica šte. 6.

s čevlji

Aleksander Oblat, Sv. Petra c. 28.

s špecerijskim in kolonijalnim blagom

Hinko Stancer, Dunajska c. 10.

s špecerijo, železnino in cementom

Alojzij Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 31.

živalnih in pisalnih strojev in koles

Ivan Jax & sin, Dunajska c. 15.

z železnino na debelo in drobno

Breznik & Fritsch, Cankarjevo nabrežje šte. 1.

z delikatesami in prekajevalnica

J. Chalupnik, Stari trg 19.

z železnino

Erjavec & Turk, Valvazorjev trg 7, nasproti Križ. cerkve.

Arhitekt

Viljem Treo, Gosposvetska c. 10.

Fotografski atelje in povečevalni zavod

Franc Kunc, Wolfova ulica 6.

Slike za legitimacije

Hugon Hibšer, fotograf, Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 7, naspr. Križ. cerkve.